

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
İDARE VE VERĐİ HUKUKU KOMİSYONU

7440 Sayılı Kanun Çerçevesinde

AVUKATLAR İÇİN VERĐİ VE SGK YAPILANDIRMASI REHBERİ

Türkiye Barolar Birliği Yayınları: 414
AVUKATLAR İÇİN
VERGİ VE SGK YAPILANDIRMASI REHBERİ

Av. Dr. Hasan ORAL • Av. Hüseyin İLİK

ISBN: 978-605-7848-80-2

Yayıncı Sertifika No: 15566

© Türkiye Barolar Birliği

Birinci Baskı: Mayıs 2023, Ankara

Türkiye Barolar Birliği
Ođuzlar Mah. Barış Manço Cad.
Av. Özdemir Özok Sokađı No: 8
06520 Balgat – ANKARA
Tel: (312) 292 59 00 (pbx)
Faks: 312 286 55 65
www.barobirlik.org.tr
yayin@barobirlik.org.tr

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	5
A. VERGİ VE SGK BORÇLARININ YAPILANDIRILMASI:	7
1. Yapılandırılacak Borçların Kapsamı:	7
2. Kesinleşmiş Vergi Borçlarında Yapılandırma:.....	9
3. Kesinleşmemiş veya Dava Safhasındaki Vergi Borçlarında Yapılandırma:	12
4. İnceleme ve Tarhiyat Safhasındaki Vergi Borçlarında Yapılandırma:	18
5. Pişmanlıkla ya da Kendiliğinden (Kanuni Süresinden Sonra) Yapılan Beyanlarla İlgili Yapılandırma:	21
6. Sosyal Güvenlik Kurumu Borçlarıyla İlgili Yapılandırma:	23
7. Yapılandırılan Borçlarla İlgili Ortak Hususlar:.....	24
8. Taksitlerin Süresinde Ödenmemesinin Sonuçları:.....	25
B. MATRAH VE VERGİ ARTIRIMI :.....	26
1. Matrah ve Vergi Artırımının Kapsamı:	26
2. Gelir Vergisinde Matrah Artırımı:	26
3. Gelir Vergisi Stopajında Matrah Artırımı:.....	29
4. Katma Değer Vergisinde Matrah Artırımı:.....	31
5. Matrah Artırımına İlişkin Ortak Hükümler:	32

Bilindiği üzere, 12 Mart 2023 tarih ve 32130 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 7440 Sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun ile kamu alacaklarının yapılandırılması başta olmak üzere oldukça geniş kapsamlı vergisel düzenlemeler ve avantajlar getirilmiştir.

Kamu borçlarının yeniden yapılandırılmasına ilişkin yasal düzenlemeler, devletin vergi, prim gibi devletin kamu alacaklarının ödenmesi konusunda kolaylıklar sağlaması yönüyle, toplumun geniş bir kesimini ve biz avukatları yakından ilgilendirmektedir.

Ülkemizde artık bir rutin hale gelen vergi alacaklarının yeniden yapılandırılması, vergi barışı gibi isimler alan vergi aflarının vergi adaletinde yaralar açtığı, Anayasal eşitlik ilkesine zarar verdiği, vatandaşta vergisel sorumluluk konusunda rehavet oluşturduğu çeşitli mecralarda defalarca dile getirilmiştir. Bu haklı eleştirileri saklı tutmakla beraber, ekonomik darboğazın sıklıkla yaşandığı ülkemizde, vergi mükelleflerinin omuzundaki ağır yükü hafifletmek adına böylesi düzenlemelerin bir ihtiyaç olduğu söylenebilir.

Ülkemizde tüm sektörlerde ve meslek gruplarında olduğu gibi avukatlık mesleğinde de ekonomik dar boğazın yaşandığı görülmektedir. Bu ekonomik dar boğaz göz önüne alındığında, vergi ve diğer kamu borçlarında indirimle gidilmesi ve kalan borçların yapılandırılmaları kuşkusuz ki meslektaşlarımızın lehine bir durumdur.

Bununla birlikte, 7440 sayılı Kanun dava ve inceleme/tarhiyat aşamasındaki borçları da kapsadığı dikkate alındığında, meslektaşlarımızın takip ettiği vergi davaları için de önemli düzenlemeleri içermektedir.

Ayrıca, meslektaşlarımızın sıklıkla gelir vergisi, KDV ve stopaj konularında vergi incelemeleri ile muhatap olduklarından, bu vergi türlerine ilişkin matrah artırımını hükümleri de önem arz etmektedir.

Türkiye Barolar Birliği İdare ve Vergi Hukuku Komisyonu olarak, bundan böyle kısaca Yeniden Yapılandırma Kanunu olarak ifade edeceğimiz 7440 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunla ilgili avukatlardan gelen soruları tek tek cevaplamak yerine, yapılandırmanın hangi borçları kapsadığı, matrah artırımının kapsamı, başvuruların nasıl ve ne zaman yapılması gerektiği, ne tür avantajlar sağladığı, vergi davalarını nasıl etkileyeceği gibi avukatları doğrudan ilgilendiren konulara açıklık getirmek amacıyla, avukatlara pratik bilgiler veren bu kitapçığı hazırladık.

Belirtmek gerekir ki, Yeniden Yapılandırma Kanunu bu hususlar dışında da önemli düzenlemeler içermekle birlikte (bazı idari para cezaları ve muhtelif kamu alacaklarının yapılandırılması, işletme kayıtlarının düzeltilmesi, gayrimenkuller ve amortismanına tabi kıymetlerin yeniden değerlendirilmesi gibi) meslektaşlarımız açısından yukarıda sayılan vergi borçları, SGK borçları ve matrah artırımını hükümlerinin öncelikli olduğu dikkate alındığında bu çalışmamızın kapsamı anılan hususlarla sınırlı tutulacaktır.

Ayrıca 7440 sayılı Kanun kapsamında Baro kesenekleri ile staj kredilerinin de yapılandırılması mümkün olup, bu konudaki açıklamalar Birliğimizce yayımlanan 13.03.2023 tarih ve 2023/25 sayılı duyuruda yer almaktadır.

Çalışmamızın siz meslektaşlarımıza faydalı olmasını umut ediyoruz.

A. VERGİ VE SGK BORÇLARININ YAPILANDIRILMASI:

1. Yapılandırılacak Borçların Kapsamı:

7440 Sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” olarak 12.03.2023 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanmış ve yürürlüğe girmiştir.

7440 sayılı Kanunu’nun kapsadığı borçların tespitinde 31.12.2022 tarihi ve öncesine ait borçlar dikkat alınmaktadır. 7440 sayılı Kanunu’na göre;

- Vergi Usul Kanunu kapsamına giren;
- Beyana dayanan vergilerde bu tarihe kadar verilmesi gereken beyannamelere ilişkin vergi ve bunlara bağlı vergi cezaları, gecikme faizleri, gecikme zamları;
- Tahakkuk eden vergi ve bunlara bağlı vergi cezaları, gecikme faizleri, gecikme zamları;
- Vergi aslına bağlı olmayan vergi cezaları;
- İdari para cezaları,
- Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun kapsamında tahsil dairesine takip için intikal etmiş olan asli ve fer’i amme alacakları;
- Gümrük vergileri, bu vergilere ait faiz ve zamlar ile idari para cezaları;
- Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunundan kaynaklı bir kısım kamu borçları;

Belediyelerin;

- Verilmesi gereken beyannamelere ilişkin vergi ve bunlara bağlı vergi cezaları, gecikme faizleri, gecikme zamları,
- Vergi ve bunlara bağlı vergi cezaları, gecikme faizleri, gecikme zamları,

- Ödenmemiş bulunan su, atık su ve katı atık ücreti alacakları ile bunlara bağlı fer'i kapsam altına alınmıştır.

2022 yılına ilişkin olarak ise borcun 31.12.2022 tarihi ve öncesinde tahakkuk etmiş olması gerekmektedir.

Gelir Vergisi, KDV, Gelir Vergisi Stopajı gibi beyana dayalı vergilerde; verginin ait olduğu dönemin değil, beyannamenin verilmesi gereken son tarihin 31.12.2022 veya önceki tarihler olması gerekmektedir. Ancak, gelir veya kurumlar vergisine mahsuben 2022 yılında ödenmesi gereken geçici vergi yapılandırma kapsamı dışında bırakılmıştır.

Vergi aslına bağlı olan cezalarda (vergi ziyayı cezası), ceza hangi vergi için kesilmişse o verginin dönem itibariyle kapsama girip girmediğine bakılacaktır.

Vergi aslına bağlı olmayan özel usulsüzlük cezası ve usulsüzlük cezalarında, cezayı gerektiren fiil 31.12.2022 tarihinden önce (bu tarih dahil) tespit edilmişse yapılandırma söz konusu olabilecektir. Beyanname ve bildirimlerin süresinde verilmemesine bağlı olarak kesilen özel usulsüzlük ve usulsüzlük cezaları, bu beyanname ve bildirimlerin en son verileceği tarih (süre uzatımları dahil) 31.12.2022 veya öncesi ise yapılandırma kapsamında olacaktır.

Hangi vergi ve cezaların 7440 sayılı Kanun kapsamında olacağı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

(Tablo-1)

Türü	Kapsam Dahilinde Olanlar
Beyana dayalı vergiler (gelir vergisi, stopaj, KDV), bunların gecikme faizleri, gecikme zamları ve vergi ziyayı cezaları	Beyannamenin verileceği son tarih 31.12.2022 ve öncesi olanlar (Özel hüküm nedeniyle gelir veya kurumlar vergisine mahsuben 2022 yılında ödenmesi gereken geçici vergi yapılandırma kapsamı dışında bırakılmıştır.)

Türü	Kapsam Dahilinde Olanlar
Diğer vergiler ve harçlar, bunların gecikme faizleri, gecikme zamları ve vergi ziyai cezaları	Verginin ait olduğu dönem 31.12.2022 ve önceki tarihli olanlar.
Vergi aslına bağlı olmayan cezalar (usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları)	31.12.2022 ve öncesinde tespit edilenler (tutanak düzenlenenler), beyanname ve bildirimlerin verilmemesi/geç verilmesine dayalı olarak kesilenlerde beyanname veya bildirim en son verilme tarihi 31.12.2022'den önce olanlar
Sosyal Güvenlik Kurumu alacakları	31.12.2022 tarihi itibarıyla tahakkuk etmiş olduğu halde ödenmemiş borçlar

2. Kesinleşmiş Vergi Borçlarında Yapılandırma:

Kesinleşmiş vergi borçları, 7440 sayılı Kanunun 2 nci maddesi kapsamında yapılandırılmaktadır.

Kesinleşmiş vergi borçları kapsamına, beyanname üzerine tahakkuk eden vergiler ile (ihtirazi kayıtla verilen beyannameler dahil) re'sen, ikmalen veya idarece tarh edilerek ihbarname ile tebliğ edilen vergilerden uzlaşma, indirim ve dava açma süreleri geçirilerek veya bu süreçler tamamlanarak kesinleşen vergi ve cezalar girmektedir. Kanunun yürürlük tarihi olan 12.03.2023 tarihi itibarıyla Yargı kararı ile kesinleştiği halde henüz mükellefe ödemeye yönelik tebligatın yapılmadığı vergiler de kesinleşmiş borç yapılandırması kapsamındadır. Bu takdirde ödenecek miktar tebliğe bağlı olan vade tarihi 12.03.2023 olarak kabul edilerek hesaplama yapılacaktır.

İhtirazi kayıtla verilen beyannamelere istinaden tahakkuk ettikten sonra dava konusu yapılan vergiler de bu kapsama girmektedir. Bu durumda ihtirazi kayıtlı beyannameye karşı açılmış olan davanın sonuçlanması beklenmeyecektir.

Kesinleşmiş vergi borçlarının yapılandırması için en geç 31.05.2023 tarihine kadar (bu tarih dahil) ilgili vergi idaresine başvuruda

bulunulması, ödenecek tutarların ilk taksitini 31.05.2023 tarihine kadar (bu tarih dahil), diğer taksitlerini ise bu tarihi takip eden aylık dönemler halinde azami kırk sekiz eşit taksitte ödemeleri gerekmektedir.

Bu vergilerin bu Kanunda belirtilen şekilde ödenmemesi halinde, ödenmeyen vergi tutarları ilk taksit ödeme süresinin son günü vade kabul edilerek 6183 sayılı Kanunun 51. maddesine göre gecikme zammıyla birlikte takip ve tahsil edilir, ancak bu durumda matrah ve vergi artırımını hükümlerinden yararlanılamaz.

Hesaplanan tutarların tamamının ilk taksit ödeme süresi içinde peşin olarak ödenmesi halinde katsayı uygulanmaz ve;

Fer'i alacaklar yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarların (bu Kanunun 4. maddesine göre hesaplanan gecikme faizi dahil) %90'ının tahsilinden vazgeçilir.

31.12.2022 tarihinden (bu tarih dahil) önce verilen idari para cezalarından %25 indirim yapılır.

Yapılandırma sonucu ödenecek alacağın sadece fer'i alacaktan ibaret olması halinde fer'i alacak yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutardan (bu Kanunun 7.maddesinin dördüncü fıkrası kapsamındaki alacaklar hariç) %50 indirim yapılır.

Hesaplanan tutarların taksitle ödenmek istenmesi halinde, ilgili maddelerde yer alan hükümler saklı kalmak şartıyla borçluların başvuru sırasında on iki, on sekiz, yirmi dört, otuz altı veya kırk sekiz eşit taksitte ödeme seçeneklerinden birini tercih edilebilir.

Tercih edilen taksit süresinden daha uzun bir sürede ödeme yapılamaz.

Ödemenin ilk taksitini 30.06.2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil), diğer taksitlerini ise bu tarihi takip eden aylık dönemler hâlinde tercih edilen taksitlendirme sayısına göre yapılması gerekmektedir.

Peşin ödeme halinde Yİ-ÜFE'nin % 90'ının tahsilinden vazgeçilecektir.

Kesinleşmiş borçlarla ilgili yapılandırma hükümlerinden yararlanılması sonucu yapılacak indirimler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

(Tablo-2)

Borcun Nev'i	Yapılacak İndirim
Vergi aslı	Vergi aslından herhangi bir indirim yapılmamaktadır
Gecikme faizi, pişmanlık zammı, gecikme zammı	Gecikme faizi, pişmanlık zammı ve gecikme zammı silinerek bunun yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarlar ödenecektir.
Vergi ziya cezası	Vergi ziyası cezası ve bu cezaya bağlı gecikme zamlarının tamamı silinecektir
İştirak nedeniyle kesilen vergi ziyası cezası	Cezanın %50'si ile %50'ye isabet eden gecikme zammı yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarlar ödenecek, kalan tutarlar silinecektir.
Usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezası	Usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarının %50'si silinerek, kalan %50'si Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanan tutarlar ödenecektir

Kesinleşmiş borçlara ilişkin yapılandırma hükümlerinden yararlanmak için bu borçlarla ilgili olarak dava açılmaması veya açılmış davalardan vazgeçilmiş olması şarttır. Açılmış bir dava bulunduğu takdirde internet üzerinden başvuru yapmak yeterli olmayıp, davadan vazgeçildiğine dair idareye yazılı olarak ayrıca başvuru yapmak gerekmektedir.

Belirtmek gerekir ki bu madde ile vazgeçilecek davalar ihtirazı kayıtla verilen beyannameye karşı açılan davalar veya tahsilat işlemlerine (ödeme emri, haciz vb.) karşı açılan davalardır. İkmalen, resen veya idarece yapılan tarhiyat aşamasındaki vergilere (vergi/ceza ihbarnamelerine) karşı açılan davalar ise ayrı hükümlere tabi olup bunlar sonraki başlıkta ayrıca ele alınacaktır.

Örnek: 26/6/2021 vadeli 37.250,00 TL gelir (stopaj) vergisi süresinde ödenmemiştir. Bu Kanunun yayımı tarihine kadar 14.670,61 TL gecikme zammı hesaplanmıştır. Kanunun yayımı tarihi itibarıyla toplam borç tutarı 51.920,61 TL'dir.

Bu Kanundan yararlanmak üzere başvuruda bulunulması hâlinde, vergi aslına uygulanan gecikme zammı yerine Yİ-ÜFE tutarı hesaplanacaktır. Buna göre, gecikme zammının hesaplandığı süre, gecikme zammı tutarı, gecikme zammı yerine uygulanacak toplam Yİ-ÜFE oranı ve Yİ-ÜFE tutarı aşağıdaki şekilde olacaktır.

Gecikme Zammı Hesaplanan Süre	Alacak Aslı Tutarı (TL)	Toplam Gecikme Zammı Oranı	Gecikme Zammı Tutarı (TL)	Toplam Yİ-ÜFE Oranı	Yİ-ÜFE Tutarı (TL)
27/6/2021 - 11/3/2023	37.250,00	%39,3842	14.670,61	%15,325	5.708,56

Ödenecek Tutar

Gelir (Stopaj) Vergisi : 37.250,00 TL

Yİ-ÜFE Tutarı (Gecikme Zammı Yerine) : 5.708,56 TL

TOPLAM : 42.958,56 TL

Tahsilinden Vazgeçilen Alacaklar

Vergi Aslına Uygulanan Gecikme Zammı : **14.670,61 TL**

Yukarıda belirtilen şekilde hesaplanan toplam 42.958,56 TL tutarın Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde, toplam 14.670,61 TL tutarındaki alacağın tahsilinden vazgeçilecektir.

3. Kesinleşmemiş veya Dava Safhasındaki Vergi Borçlarında Yapılandırma:

Kesinleşmemiş veya dava safhasındaki vergi borçları, 7440 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi kapsamında yapılandırılmaktadır.

Bu madde kapsamına, vergi mahkemesinde dava açılmış (istinaf, temyiz veya karar düzeltme aşamasındaki davalara konu borçlar dahil) ya da dava açma süresi henüz geçmemiş olan ikmalen, resen veya idarece yapılmış vergi tarhiyatları ile gümrük vergilerine ilişkin tahakkuklar ile ecrimisil ve idari para cezası borçları girmektedir.

Söz konusu madde kapsamındaki borçlar için en geç en geç 31.05.2023 tarihine kadar (bu tarih dahil) ilgili vergi idaresine başvuruda bulunulması, ödenecek tutarların ilk taksitini 31.05.2023 tarihine kadar (bu tarih dahil), diğer taksitlerini ise bu tarihi takip eden aylık dönemler halinde azami kırk sekiz eşit taksitte ödemeleri gerekmektedir.

Dava safhasındaki borçlarla ilgili olarak, ilk derece mahkemesi aşamasında rızaen ödeme yapılmış ise, yapılandırma hükümlerine göre hesaplanacak tutar ödenen bu tutardan mahsup edilecek, kalan tutar mükellefe iade edilecektir. Ancak ilk derece mahkemesi kararına göre düzenlenen bildirim (2 nolu ihbarnameye) istinaden ödeme yapılmış ise bu ödemelerin iadesi mümkün değildir. İlk derece mahkemesi kararının bozulmuş olması halinde ise yapılan bu ödemelerin de iade edileceği tabiidir.

Bu maddeye göre ödenecek alacakların tespitinde esas alınacak olan en son karar, 12.03.2023 veya öncesinde taraflardan birine tebliğ edilmiş olan karardır.

Kesinleşmemiş veya dava safhasındaki borçlarla ilgili yapılandırma hükümlerinden yararlanılması sonucu yapılacak indirimler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

12.03.2023 tarihi itibarıyla, dava açma süresinin geçmemiş olması ya da dava açılmış olmakla birlikte henüz bir karar verilmemiş olması veya Danıştay'ın bozma kararı üzerine dosyanın ilk derece veya istinaf mahkemesine gönderilmiş olması halinde:

(Tablo-3)

Borcun Nev'i	Yapılacak İndirim
Vergi aslı	Vergi aslının %50'si silinecek, kalan %50'si ödenecektir.
Gecikme faizi, gecikme zammı	Gecikme faizi ve gecikme zammı silinerek, ödenecek %50 vergi aslı üzerinden Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarlar ödenecektir
Vergi ziya cezası, vergi aslına bağlı olan gümrük para cezası	Bu cezaların tamamı silinecektir. Ceza iştirak nedeniyle kesilmişse, cezaya bağlı gecikme zammı yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarların bu kanuna göre ödenmesi şarttır.
Usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezası, vergi aslına bağlı olmayan gümrük para cezası	Bu cezaların %75'i silinecek, kalan %25'i ödenecektir

12.03.2023 tarihi itibarıyla verilen en son kararın vergi ve/veya cezanın terkinin (davanın esastan kabulü) olması ve bu kararın kesinleşmemiş ve bozulmamış olması halinde:

(Tablo-4)

Borcun Nev'i	Yapılacak İndirim
Vergi aslı	Vergi aslının %90'ı silinecek, kalan %10'u ödenecektir.
Gecikme faizi, gecikme zammı	Gecikme faizi ve gecikme zammı silinerek bunun yerine ödenecek %10 vergi aslı üzerinden Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarlar ödenecektir.
Vergi ziya cezası, vergi aslına bağlı olan gümrük para cezası	Bu cezaların tamamı silinecektir. Ceza iştirak nedeniyle kesilmişse, cezaya bağlı gecikme zammı yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarların bu kanuna göre ödenmesi şarttır.

Borcun Nev'i	Yapılacak İndirim
Usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezası, vergi aslına bağlı olmayan gümrük para cezası	Bu cezaların %90'ı silinecek, kalan %10'u ödenecektir

12.03.2023 tarihi itibariyle verilen en son kararın vergi ve/veya cezanın tasdiki (davanın esastan reddi) veya tadilen tasdiki (davanın esastan kısmen kabulü) olması ve bu kararın kesinleşmemiş ve bozulmamış olması halinde:

(Tablo-5)

Borcun Nev'i	Yapılacak İndirim
Vergi aslı	Tasdik edilen verginin tamamı, terkin edilen verginin %10'u ödenecek, kalan tutarlar silinecektir
Gecikme faizi, gecikme zammı	Gecikme faizi ve gecikme zammı silinerek bunun yerine Kanuna göre ödenecek vergi aslı üzerinden Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarlar ödenecektir.
Vergi ziya cezası, vergi aslına bağlı olan gümrük para cezası	Bu cezaların tamamı silinecektir. Ceza iştirak nedeniyle kesilmişse, cezaya bağlı gecikme zammı yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarların bu kanuna göre ödenmesi şarttır.
Usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezası, vergi aslına bağlı olmayan gümrük para cezası	Bu cezalarının tasdik edilen kısmının %50'si, terkin edilen kısmının %10'u ödenecek, kalan tutarlar silinecektir.

Yukarıda belirtildiği üzere 12.03.2023 tarihi itibariyle verilmiş olan en son kararın bozma kararı olması halinde, dava açılmış ancak henüz bir karar verilmemiş borçlara ilişkin hükümler (Tablo-3) uygulanacaktır.

En son kararın onama kararı olması halinde tarhiyatı tasdik eden kararın onanması halinde Tablo-5, tarhiyatı terkin eden kararın onanması halinde ise Tablo-4 uygulanacaktır.

12.03.2023 tarihi itibarıyla tarhiyat sonrası uzlaşma hükümlerinden yararlanılmak üzere başvuruda bulunulmuş ancak uzlaşma günü gelmemiş ya da uzlaşma vaki olmadıysa dava açma süresi geçmemiş borçların da bu madde kapsamında yapılandırılması mümkündür.

Bu madde kapsamındaki borçlara ilişkin yapılandırma hükümlerinden yararlanmak için, bu borçlarla ilgili olarak dava açılmaması veya açılmış davalardan vazgeçilmiş olması şarttır. Açılmış bir dava bulunduğu takdirde internet üzerinden başvuru yapmak yeterli olmayıp, davadan vazgeçildiğine dair idareye yazılı olarak başvuru yapmak gerekmektedir.

Hesaplanan tutarların taksitle ödenmek istenmesi halinde, ilgili maddelerde yer alan hükümler saklı kalmak şartıyla borçluların başvuru sırasında on iki, on sekiz, yirmi dört, otuz altı veya kırk sekiz eşit taksitte ödeme seçeneklerinden birini tercih edilebilir.

Tercih edilen taksit süresinden daha uzun bir sürede ödeme yapılamaz.

Ödemenin ilk taksitini 30.06.2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil), diğer taksitlerini ise bu tarihi takip eden aylık dönemler hâlinde tercih edilen taksitlendirme sayısına göre yapılması gerekmektedir.

Peşin ödeme halinde Yİ-ÜFE'nin % 90'ının tahsilinden vazgeçilecektir.

Örnek: 26.10.2021 tarihinde verilmesi gereken katma değer vergisi beyannamesi süresinde verilmemiştir. Mükellefin defter ve belgeleri üzerinde yapılan inceleme sonucu adına 73.000,00 TL katma değer vergisi tarh edilerek bir kat vergi ziyai cezası ile 2.500,00 TL özel usulsüzlük cezası kesilmesi gerektiği tespit edilmiştir. Buna ilişkin vergi/ceza ihbarnamesi 21/12/2022 tarihinde mükellefe tebliğ edilmiştir.

Mükellef, 10/1/2023 tarihinde uzlaşma talebinde bulunmuş, 22/2/2023 tarihi uzlaşma günü olarak verilmiş ve aynı gün varılan uzlaşma sonucuna göre, vergi dairesince aşağıda yazılı tutarlar tahakkuk ettirilmiştir.

Katma Değer Vergisi	: 61.500,00 TL
Vergi Ziyat Cezası	: 37.000,00 TL
Özel Usulsüzlük Cezası	: 2.500,00 TL
Gecikme Faizi	: 18.081,00 TL
TOPLAM	: 119.081,00 TL

Mükellefin Kanundan yararlanmak üzere başvuruda bulunması hâlinde, Kanunun yayımı tarihi itibarıyla uzlaşma sonucu tahakkuk eden alacakların henüz ödeme süresi geçmemiş (vade tarihi: 22.03.2023) olduğundan, Kanunun 2 nci maddesi hükmüne göre ödenecek tutar ile tahsilinden vazgeçilen alacak tutarı aşağıdaki şekilde olacaktır.

Gecikme Zammı Hesaplanan Süre	Alacak Aslı Tutarı (TL)	Toplam Gecikme Faizi Oranı	Gecikme Faizi Tutarı (TL)	Toplam Yİ-ÜFE Oranı	Yİ-ÜFE Tutarı (TL)
27/10/2021 - 22/2/2023	61.500,00	%29,40	18.081,00	%11,25	6.918,75

Ödenecek Tutar

Katma Değer Vergisi	: 61.500,00 TL
Özel Usulsüzlük Cezası (2.500,00 x %50=)	: 1.250,00 TL
Yİ-ÜFE Tutarı (Gecikme Faizi Yerine)	: 6.918,75 TL

TOPLAM : 69.668,75 TL

Tahsilinden Vazgeçilen Alacaklar

Vergi Ziyat Cezası	: 37.000,00 TL
Özel Usulsüzlük Cezası (2.500,00 x %50=)	: 1.250,00 TL
Gecikme Faizi	: 18.081,00 TL

TOPLAM : 56.331,00 TL

Yukarıda belirtilen şekilde hesaplanan toplam 69.668,75 TL'nin Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmesi durumunda, toplam 56.331,00 TL tutarındaki alacağın tahsilinden vazgeçilecektir.

4. İnceleme ve Tarhiyat Safhasındaki Vergi Borçlarında Yapılandırma:

İnceleme ve tarhiyat safhasındaki vergi borçları 7440 sayılı Kanununun 4 üncü maddesi kapsamında yapılandırılmaktadır.

Bu madde kapsamına; 12.03.2023 tarihinden önce başlanan ancak bu tarihe kadar tamamlanmamış bulunan vergi incelemeleri takdir, tarh ve tahakkuk işlemleri girmektedir. Aşağıda ayrıca değinilecek olan matrah ve vergi artırımı hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bu kapsamdaki inceleme, takdir, tarh ve tahakkuk işlemlerine devam edilecek, bu işlemlerin tamamlanmasından ve ilgiliye ihbarname tebliğ edilmesinden sonra maddeden yararlanmak üzere başvurulabilecektir.

İncelemenin ne zaman başlamış sayılacağı, 213 sayılı VUK'nun 140 ıncı maddesine göre belirlenecektir. Buna göre, incelemeye başlama tutanağının 12.03.2023 tarihinden önce düzenlenmiş olması maddeden yararlanmak için yeterli olacaktır.

Bu maddeye göre yapılacak başvurularda başvuru süresi diğer maddelerden farklı olarak 31.05.2023 değil, işlemin sonucuna dair ihbarnamenin tebliğini takip eden 30 gündür. Ancak ihbarnamenin tebliğinden sonraki 30 günlük sürenin 31.05.2023 (bu tarih dahil) tarihinden önce dolması halinde başvuru süresi 31.05.2023 tarihine kadar uzayacaktır. Başvuru süresinin 31.05.2023 itibarıyla otuz günden az kalmış olması durumunda ise süre otuz günün bitimine kadar uzayacaktır.

Örneğin, anılan fıkraların kapsamına giren bir tarhiyata ilişkin ihbarnamenin 15.03.2023 tarihinde tebliğ edildiği varsayıldığında madde hükmünden yararlanılabilmesi için 31.05.2023 tarihine (bu tarih dâhil) kadar, 17.05.2023 tarihinde tebliğ edildiği varsayıldığında ise tebliğ tarihi ile 31.05.2023 tarihi arasındaki süre 30 günden daha az olduğundan 16.06.2023 tarihine (bu tarih dâhil) kadar başvuruda bulunulması gerekmektedir.

Bu maddeden yararlanılması ve taksitle ödeme talep edilmesi halinde, ilk taksitini 30.06.2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil), diğer

taksitlerini ise bu tarihi takip eden aylık dönemler hâlinde on iki eşit taksitte ödemeleri şartıyla maddeden yararlanır. Başvuru ve taksit ödeme sürelerinin son gününün resmî tatile rastlaması hâlinde süre, tatili izleyen ilk iş günü mesai saati sonunda biter.

İnceleme ve tarhiyat safhasındaki borçlarla ilgili yapılandırma hükümlerinden yararlanması sonucu yapılacak indirimler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

(Tablo-6)

Borcun Nev'i	Yapılacak İndirim
Vergi aslı	Vergi aslının %50'si silinecek, %50'si ödenecektir.
Gecikme faizi	Gecikme faizi silinerek, ödenecek %50 vergi aslı üzerinden Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarlar ödenecektir
Vergi ziya cezası	Vergi ziya cezalarının tamamı silinecektir.
İştirak nedeniyle kesilen vergi ziya cezası, Usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezası	İştirak nedeniyle kesilen vergi ziya cezası, usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarının %75'i silinecek, kalan %25'i ödenecektir

12.03.2023 tarihi itibarıyla tarhiyat öncesi uzlaşma talebinde bulunulmuş, ancak uzlaşma günü gelmemiş veya uzlaşma sağlanamamış olmakla birlikte vergi/ceza ihbarnamesi henüz tebliğ edilmemiş borçlar da bu maddeye göre yapılandırılabilir.

Peşin ödeme halinde Yİ-ÜFE'nin % 90'ının tahsilinden vazgeçilecektir.

ÖRNEK: Avukatın defter ve belgeleri 2020 vergilendirme dönemine ilişkin gelir vergisi yönünden incelemeye başlanılmış ve 7440 sayılı Kanunun yayımı tarihi itibarıyla inceleme sonuçlanmamıştır. Ayrıca, avukat tarafından bu Kanun kapsamında söz konusu vergi türünden vergi artırımında da bulunulmamıştır.

İnceleme sonucu düzenlenen vergi inceleme raporunun 25.05.2023 tarihinde vergi dairesi kayıtlarına intikal ettiği, rapor üzerine avukat adına 70.000,00 TL gelir vergisi tarh edildiği, 70.000,00 TL vergi

ziyayı cezası kesildiği ve tarhiyata ilişkin vergi/ceza ihbarnamesinin 5/9/2023 tarihinde avukata tebliğ edildiği varsayıldığında, avukat Kanunun 4 üncü maddesinin birinci ila yedinci fıkralarından aşağıda belirtilen şekilde yararlanabilecektir.

Avukat, ihbarnamenin tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde Kanundan yararlanmak üzere ilgili vergi dairesine yazılı başvuruda bulunacaktır.

Bu durumda, avukatın Kanuna göre ödeyeceği tutar aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

Vergi aslının % 50'si : $(70.000,00 / 2) : 35.000,00$ TL

Yİ-ÜFE Tutarı : $35.000,00 \times \%16,50$ (Normal vade tarihinden Kanunun yayımı tarihine kadar) = 5.775,00 TL'dir.

Gecikme Faizi* : $35.000,00 \times \%15 = 5.250,00$ TL'dir.

Buna göre;

Ödenecek Tutar

Gelir Vergisi (%50'si) : 35.000,00 TL

Yİ-ÜFE Tutarı : 5.775,00 TL

Gecikme Faizi : 5.250,00 TL

TOPLAM : 46.025,00 TL'dir.

Tahsilinden Vazgeçilen Alacaklar

Gelir Vergisi (%50'si) : 35.000,00 TL

Gecikme Faizi : 41.300,00 TL

Vergi Ziyayı Cezası : 70.000,00 TL

TOPLAM : 146.300,00 TL'dir.

* Gecikme faizi Kanunun yayımı tarihinden, ihbarnamenin tebliği üzerine dava açma süresinin son gününe kadar ve Kanunun yayımı tarihi itibarıyla uygulanmakta olan gecikme zammı oranı esas alınarak hesaplanmıştır.

Bu örneğe göre avukatın ihbarnamenin tebliğ tarihini izleyen ayda (Ekim/2023) yapılandırılan alacak tutarını ilk taksit ödeme süresi içinde defaten ödemesi hâlinde bu tutara katsayı uygulanmayacağı gibi ödenecek toplam tutar içinde yer alan Yİ-ÜFE tutarı ile gecikme faizi toplam tutarı olan $(5.775,00+5.250,00=)11.025,00$ TL üzerinden ayrıca %90 indirim yapılacaktır.

Buna göre, avukat borç aslının yarısı olan 35.000,00 TL ile Yİ-ÜFE tutarı ve gecikme faizi için $[11.025,00-(11.025,00 \times \%90)=]1.102,50$ TL olmak üzere toplam 36.102,50 TL ödeyecektir.

Ayrıca, avukatın Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrası hükmüne göre yapılandırılan alacağı aylık dönemler hâlinde azami 12 eşit taksitte ödemesi mümkün olduğundan, taksitler hâlinde ödenecek alacağa Kanununun 9 uncu maddesi gereğince (1,09) katsayısı uygulanacaktır.

Avukatın yapılandırılan alacağı taksitle ödemek istemesi hâlinde taksit ayları; Ekim/2023, Kasım/2023, Aralık/2023, Ocak/2024, Şubat/2024, Mart/2024, Nisan/2024, Mayıs/2024, Haziran/2024, Temmuz/2024, Ağustos/2024, Eylül/2024 ayları olacaktır.

5. Pişmanlıkla ya da Kendiliğinden (Kanuni Süresinden Sonra) Yapılan Beyanlarla İlgili Yapılandırma:

213 sayılı VUK'nun 371 inci maddesi uyarınca pişmanlıkla ya da pişmanlık talebi olmaksızın kendiliğinden yapılan beyanlara ilişkin borçlar 7440 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin 10 uncu fıkrası kapsamında yapılandırılmaktadır.

Söz konusu madde kapsamındaki borçlar için en geç 30.05.2023 tarihine kadar (bu tarih dahil) ilgili vergi dairesine başvuruda bulunulması ve ilgili beyannamelerin verilmesi, tercihe göre hesaplanan tutarın tamamının ya da on iki, on sekiz, yirmi dört, otuz altı veya kırk sekiz eşit taksit seçeneklerinden biri seçilmişse ilk taksitin 30.06.2023 tarihine kadar ödenmesi gerekmektedir.

Tercih edilen taksit süresinden daha uzun bir sürede ödeme yapılamaz.

Ödemenin ilk taksitini 30.06.2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil), diğer taksitlerini ise bu tarihi takip eden aylık dönemler hâlinde tercih edilen taksitlendirme sayısına göre yapılması gerekmektedir.

Peşin ödeme halinde Yİ-ÜFE'nin % 90'ının tahsilinden vazgeçilecektir.

Pişmanlıkla ya da kendiliğinden verilen beyannamelerle ilgili yapılandırma hükümlerinden yararlanılması sonucu yapılacak indirimler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

(Tablo-7)

Borcun Nev'i	Yapılacak İndirim
Vergi aslı	Vergi aslından herhangi bir indirim yapılmamaktadır.
Gecikme faizi, pişmanlık zammı	Pişmanlık zammı ve gecikme faizi silinerek, ödenecek vergi aslı üzerinden Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarlar ödenecektir
Vergi ziya cezası	Vergi ziyai cezalarının tamamı silinecektir.

Örnek 26 Eylül 2022 tarihine kadar verilmesi gereken Ağustos/2022 dönemine ait gelir (stopaj) vergisi beyannamesi Kanun hükümlerinden yararlanmak suretiyle 24 Mart 2023 tarihinde pişmanlıkla vergi dairesine verilmiştir.

Pişmanlıkla verilen beyannameye istinaden ödenmesi gereken gelir (stopaj) vergisi 12.500,00 TL, damga vergisi ise 194,60 TL'dir. Bu durumda; gelir (stopaj) vergisinin tamamı ile pişmanlık zammı yerine bu Kanunun yayımı tarihine kadar hesaplanacak Yİ-ÜFE tutarının ödenmesi hâlinde, pişmanlık zammı ve vergi aslına bağlı olmayan cezanın tamamının tahsilinden vazgeçilecektir.

Buna göre, örnek olayda pişmanlık zammının hesaplandığı süre, pişmanlık zammı tutarı, bu sürelerle ilişkin toplam Yİ-ÜFE oranları ve Yİ-ÜFE tutarları aşağıda gösterilmiştir.

Pişmanlık Zammı Hesaplanan Süre	Alacak Tutarı (TL)	Pişmanlık Zammı Oranı	Pişmanlık Zammı Tutarı (TL)	Tahsili Gereken Alacak Aslı (TL)	Toplam Yİ-ÜFE Oranı	Yİ-ÜFE Tutarı (TL)
27/9/2022-11/3/2023	12.500,00	%15	1.875,00	12.500,00	%4,5	562,50

Ödenecek Tutar

Gelir (Stopaj) Vergisi : 12.500,00 TL

Yİ-ÜFE Tutarı (Pişmanlık Zammı Yerine) : 562,50 TL

Damga Vergisi : 194,60 TL

TOPLAM : 13.257,10 TL

Tahsilinden Vazgeçilen Alacaklar

Pişmanlık Zammı : 1.875,00 TL

Özel Usulsüzlük Cezası : 3.400,00 TL

TOPLAM : 5.275,00 TL

Yukarıda belirtilen şekilde hesaplanan toplam 13.257,10 TL'nin Kanunda öngörülen süre ve şekilde ödenmesi durumunda, toplam 5.275,00 TL tutarın tahsilinden vazgeçilecektir.

6. Sosyal Güvenlik Kurumu Borçlarıyla İlgili Yapılandırma:

Sosyal Güvenlik Kurumuna ödenecek kesinleşmiş borçlar 7440 sayılı Kanunun 7 nci maddesine, ön değerlendirme, araştırma ve tespit aşamasında olan eksik işçilik prim tutarları ile kesinleşmemiş idari para cezaları Kanunun 8 inci maddesine göre yapılandırılmaktadır.

Söz konusu madde kapsamındaki borçlar için en geç 31.05.2023 tarihine kadar (bu tarih dahil) ilgili vergi dairesine yazılı olarak başvuruda bulunulması, ödenecek tutarların ilk taksitini 30/6/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil), diğer taksitlerini ise bu tarihi takip eden aylık dönemler hâlinde azami kırk sekiz eşit taksitte ödemeleri, gerekmektedir.

Sosyal Güvenlik Kurumu borçlarıyla ilgili yapılandırma hükümlerinden yararlanılması sonucu yapılacak indirimler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

(Tablo-8)

Borcun Nev'i	Yapılacak İndirim
Prim borcu aslı	Prim borcu aslından herhangi bir indirim yapılmamaktadır.
Gecikme cezası, gecikme zammı	Gecikme cezası ve gecikme zammı silinerek, Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarlar ödenecektir
SGK para cezası	Cezanın %50'si ile buna bağlı gecikme cezası ve gecikme zammı silinecek, kalan %50 si ile, bu tutar üzerinden Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutar ödenecektir.

7. Yapılandırılan Borçlarla İlgili Ortak Hususlar:

Gerek başvuru gerekse taksit ödeme sürelerinin son gününün resmi tatile rastlaması halinde, süre tatili izleyen ilk iş günü mesai saati sonuna kadar uzayacaktır.

Yukarıda belirtildiği üzere, yapılandırılan borçların peşin veya taksitler halinde ödenmesi mümkündür. Taksitle ödeme halinde yapılandırılan borçlara taksit sayılarına göre belli katsayılar uygulanacaktır. Örneğin yapılandırılan tutarın 10.000,00-TL olduğu bir durumda peşin ve taksitle ödeme halinde ödenecek tutarlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

(Tablo-9)

Yapılandırma Tutarı	Taksit Sayısı	Katsayı	Ödenecek tutar	Taksit Tutarı
10.000,00	Peşin	---	10.000,00	10.000,00
10.000,00	12	1,09	10.900,00	908,33
10.000,00	18	1,135	11.350,00	630,55
10.000,00	24	1,18	11.800,00	491,66
10.000,00	36	1,27	12.270,00	340,83
10.000,00	48	1,36	13.600,00	283,33

Peşin ödeme halinde ayrıca Yİ-ÜFE aylık değişim oranlarına göre hesaplanacak tutar üzerinden %90, yapılandırma sonucu ödenecek alacağın sadece fer'i alacaktan ibaret olması halinde ise bu tutardan %25 indirim yapılacaktır. Özellikle yapılandırılan borcun içerisinde gecikme faizi ve gecikme zammı gibi fer'i borçların toplamının fazla olması halinde peşin ödemenin önemli avantajlar sağlayacağı belirtilmelidir.

8. Taksitlerin Süresinde Ödenmemesinin Sonuçları:

Taksitle ödeme tercih edildiğinde yapılandırmadan faydalanılabildiği için ilk iki taksitin süresinde ve tam ödenmesi şarttır. Diğer taksitlerden; bir takvim yılında üç veya daha az taksitin, süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi hâlinde, ödenmeyen veya eksik ödenen taksit tutarlarının son taksiti izleyen ayın sonuna kadar hesaplanacak geç ödeme zammı ile birlikte ödenmesi şartıyla bu Kanun hükümlerinden yararlanılır.

Birinci ve ikinci taksitlerin ödeme sürelerinde tam ödenmemesi ya da süresinde ödenmeyen veya eksik ödenen diğer taksitlerin belirtilen şekilde de ödenmemesi veya bir takvim yılında üçten fazla taksitin süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi hâlinde bu Kanun hükümlerinden yararlanma hakkı kaybedilir.

20 TL ve altındaki eksik ödemeler de yapılandırmanın ihlali sayılmayacaktır.

Yapılandırma başvuruları neticesinde vazgeçilen davalarla ilgili verilen kararlar ile hükmedilen yargılama giderleri ve avukatlık ücretleri karşılıklı olarak talep edilmez ve takip konusu yapılamaz. Önceden ödenmiş olan yargılama giderleri ve avukatlık ücretleri iade edilmez.

B. MATRAH VE VERGİ ARTIRIMI :

1. Matrah ve Vergi Artırımının Kapsamı:

7440 sayılı Kanunun matrah ve vergi artırımına dair 5 inci maddesinden gelir/kurumlar vergisi mükellefleri, gelir/kurumlar vergisi stopajı mükellefleri ve KDV mükellefleri faydalanabileceklerdir. İlgili dönemlerde matrah beyan etmeyen veya faaliyetlerini vergi dairesinin bilgisi dışında bırakanlar da asgari artırım tutarlarından az olmamak kaydıyla matrah ve vergi artırımını yapabileceklerdir.

Buna göre meslektaşlarımızın vergisel yükümlülüklerine ilişkin matrah artırımını düzenlemeleri aşağıdaki gibidir.

2. Gelir Vergisinde Matrah Artırımı:

Avukatlar Gelir Vergisi Kanunu yönünden serbest meslek kazancı elde eden mükellefler olarak vergiye tabidirler.

Matrah artırımını hükümlerinden yararlanmak isteyen Gelir Vergisi mükellefleri, 2018, 2019, 2020 ve 2021 yılı gelir vergisi beyannamelerinde beyan ettikleri matrahları,

2018 yılı için %35,

2019 yılı için %30,

2020 yılı için %25,

2021 yılı için %20

2022 yılı için % 25 oranında artıracaklardır.

Serbest meslek erbabı olan avukatlar için artırılabilecek matrahlar; 2018 takvim yılı için 94.000 Türk lirasından, 2019 takvim yılı için 99.600 Türk lirasından, 2020 takvim yılı için 105.800 Türk lirasından, 2021 takvim yılı için 112.400, 2022 yılı için 200.000 Türk lirasından az olamaz.

Artırılan tutarlar üzerinden %20 oranında hesaplanan vergi tercihe göre peşin ya da taksitler halinde ödenecektir. Artırımda bulunulan

yıla ilişkin Gelir veya Kurumlar Vergisi beyannamelerini zamanında vermiş ve bu vergileri zamanında ödemiş, ayrıca bu vergi türleri için kesinleşmiş veya ihtilafli borçlara ilişkin yapılandırma hükümlerinden yararlanamamış mükellefler için bu oran %15 olarak uygulanacaktır.

İlgili dönem beyannamelerindeki matrahları aşağıdaki asgari matrah tutarlarından az olan, matrah beyan etmeyen ya da faaliyetini vergi dairesinin bilgisi dışında bırakmış olan avukatlar (serbest meslek kazanç mükellefleri) için artırıma esas asgari matrah tutarları aşağıdaki gibi olacaktır:

(Tablo-10)

Yıl	Asgari Artırım Tutarı	Uygulanacak Vergi Oranı	İndirimli Vergi Oranı*
2018	94.000,00	% 20	% 15
2019	99.600,00	% 20	% 15
2020	105.800,00	% 20	% 15
2021	112.400,00	% 20	% 15
2022	200.000,00	% 20	% 15

Matrah artırımında bulunan yıla ait vergilerini zamanında ödemiş uyumlu mükellefler için vergi oranı **%15** uygulanacaktır. Peşin ödeme halinde ödenecek vergide ayrıca **%10** indirim yapılacaktır.

2022 Matrah Artırımına Özgü Düzenlemeler:

7440 sayılı Kanun kapsamında 2022 takvim yılına yönelik matrah artırımında bulunulabilmesi için;

2022 yılına ilişkin gelir veya kurumlar vergisi beyannamesinin verilmiş olması ve 2022 yılına ilişkin beyannamede beyan edilen vergiye esas matrahların, 2021 takvim yılında beyan edilen matrahın %122,93 oranında artırılması suretiyle bulunan tutar ile 2022 takvim yılı üçüncü geçici vergilendirme döneminde beyan edilen matrahın %40 oranında artırılması suretiyle bulunan tutardan yüksek olanından az olmaması şarttır.

2022 takvim yılına yönelik matrah artırımında bulunmak isteyen mükellefler tarafından 01.01.2023 tarihinden sonra matrah azaltıcı nitelikte düzeltme beyannamesi verilmesi durumunda, bu bent hükmüne istinaden yapılacak kıyaslamada düzeltme öncesi beyan edilen matrahlar esas alınır.

2022 takvim yılına ilişkin olarak; üçüncü geçici vergilendirme dönemi gelir veya kurumlar vergisi beyannamesinin verilmemiş olması halinde;

İkinci geçici vergilendirme dönemi beyannamesinde beyan edilen matrahın %100,

Sadece birinci geçici vergilendirme dönemi beyannamesinin verilmiş olması halinde bu beyannamede beyan edilen matrahın %300 oranında artırılması suretiyle bulunan tutar bu bent kapsamında yapılacak kıyaslamada dikkate alınır.

Bununla birlikte 2021 takvim yılı ve 2022 yılının üçüncü geçici vergilendirme dönemine ilişkin gelir veya kurumlar vergisi beyannamelerinde zarar beyan edilmiş olması veya indirim ve istisnalar nedeniyle matrah oluşmaması ya da hiç beyanname verilmemiş (ilgili yıllarda faaliyette bulunmuş veya gelir elde etmiş olup da bu faaliyetlerini ve gelirlerini vergi dairesinin bilgisi dışında bırakanlar dahil) olması durumunda, 2022 yılı gelir ve kurumlar vergisi beyannameleri için verilmiş olma şartı aranmaz. 2022 yılı gelir ve kurumlar vergisi matrah artırımına esas tutarların belirlenmesinde, asgari tutarlardan az olmamak üzere bu bent hükmüne göre belirlenen tutarların %25'i dikkate alınır.

Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin matrah artırımında buldukları 2022 yılına ait zararlarının tamamı 2023 yılından itibaren izleyen yıl karlarından mahsup edilmeyecektir. 2022 yılına yönelik matrah artırımında bulunan gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerinin, bu yıla ilişkin yıllık beyannamelerinde hesaplanan vergilerinden mahsup edilemeyen geçici vergiler iade edilmeyecektir.

Örneğin 2018 yılında 300.000,00-TL gelir vergisi matrahı beyan etmiş bir avukat; bu yıl için gelir vergisi matrah artırımından yararlanmak istemesi halinde (300.000,00 x %35) 105.000,00-TL matrah artırımında bulunacak ve bu tutar üzerinden %20 (eğer yukarıda belirtilen uyumluluk kriterlerine sahipse %15) oranında vergi ödeyecektir.

Ancak aynı yıl için beyan ettiği matrah tutarına uygulanan %35 artırım sonucu hesaplanan tutar 94.000,00-TL'nin altında olan veya zarar nedeniyle matrahsız beyanname vermiş bir avukat asgari tutar üzerinden (94.000,00 -TL) matrah artırımında bulunacak ve bu tutar üzerinden %20 (eğer yukarıda belirtilen uyumluluk kriterlerin sahipse %15) oranında vergi ödeyecektir.

Yukarıda belirtilen asgari matrahlar yılın tamamında faaliyette bulunan avukatlar için söz konusu olup, kıst dönem faaliyette bulunmuş ise asgari tutar kıst döneme göre (ay sayısına göre) indirilecektir.

Eğer artırımda bulunulan yıllarda zarar beyan edilmiş ve o nedenle asgari matrah tutarları uygulanmış ise, ilgili yıl zararının sadece %50'si 2022 ve takip eden dönem kazançlarında mahsup edilebilecektir. İlgili dönemlerde zarar beyan etmiş olan meslektaşlarımızın matrah artırımını yükümlülüğünü hesaplarken, ilgili dönem zararlarının %50'sini düşemeyecek olmalarını da dikkate almaları önem arz etmektedir.

3. Gelir Vergisi Stopajında Matrah Artırımı:

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 94 üncü maddesinde düzenlenen gelir vergisi stopajlarından sadece bir kısmı vergi artırımını hükümlerinden yararlanılabilecektir. Avukatların stopaj yükümlülükleri açısından önem arz eden ödemeler genellikle ücret, kira ve serbest meslek ödemelerinden doğduğundan aşağıda rehberimizde bu üç ödeme yönünden açıklamalara yer verilmektedir.

Ücret, serbest meslek ve kira ödemelerinden doğan gelir vergisi stopajında vergi artırımını aşağıdaki tabloda gösterilen oranlarda yapılacaktır:

(Tablo-11)

Dönem	İlgili Yıl Beyan Edilen Stopaj Matrahına Uygulanacak Vergi Oranı
2018	% 6
2019	% 5
2020	% 4
2021	% 3
2022	% 2

Eğer ilgili yıl içerisinde 12 ay için beyanname verilmemişse, beyanname verilen ayların ortalaması alınarak bulunan tutar 12 aya iblağ edilecek ve hesaplama esas matraha ulaşılacaktır.

İlgili dönemde ücret yönünden muhtasar beyanname verilmediyse, 01.03.2023 tarihine kadar vergi artırımını yapılan yılı izleyen vergilendirme dönemlerinde verilen ilk aylık prim ve hizmet belgesindeki işçi sayısı kadar işçi çalıştırıldığı kabul edilecek ve buna göre hesaplama yapılacaktır. Eğer artırımda bulunulan yıllarda hiç işçi bildirilmemiş ise en az iki işçi esas alınmak suretiyle hesaplama yapılacaktır.

Serbest meslek ödemeleri ve kira ödemeleri yönünden; artırımda bulunulan yıllarda muhtasar beyanname ile serbest meslek ödemesi beyan edilmemişse, aşağıdaki asgari matrah tutarları esas alınarak hesaplama yapılacaktır:

(Tablo-12)

Yıl	Serbest Meslek Ödemeleri		Kira Ödemeleri	
	Asgari Matrah	Ödenecek Vergi	Asgari Matrah	Ödenecek Vergi
2018	37.600,00	5.640,00	37.600,00	5.640,00
2019	39.840,00	5.976,00	39.840,00	5.976,00
2020	42.320,00	6.348,00	42.320,00	6.348,00
2021	44.960,00	6.744,00	44.960,00	6.744,00
2022	80.000,00	12.000,00	80.000,00	12.000,00

4. Katma Değer Vergisinde Matrah Artırımı:

KDV mükelleflerinin, artırıma esas alınan ilgili yılın vergilendirme dönemlerinin tamamı için artırımda bulunmaları zorunludur. Ancak, mükelleflerin yıl bazında seçimlik hakları bulunmaktadır.

İlgili yıllardaki bütün KDV beyannamelerini vermiş olan KDV mükellefleri için matrah artırımı, ilgili yıl KDV beyannamelerindeki “hesaplanan KDV” satırlarında yer alan tutarlara aşağıdaki oranların uygulanması şeklinde yapılacaktır. Bu şekilde artırımda bulunan her yıl için ödenecek tutarlar ortaya çıkacaktır:

(Tablo-13)

Dönem	İlgili Yıl KDV Beyannamelerindeki Hesaplanan KDV Tutarına Uygulanacak Oran
2018	% 3
2019	% 3
2020	% 2,5
2021	% 2
2022	% 2

Hesaplama yapılırken makbuz kesilen alıcının KDV tevkifatı yapmış olması durumunda, tevkif edilen KDV dikkate alınmadan (sadece avukatın kendisinin beyan ettiği KDV esas alınarak) hesaplama yapılacaktır.

Artırımda bulunulmak istenen yıla ait KDV beyannamelerinin bazılarında hesaplanan KDV bulunmaması halinde (vergiye tabi işlem bulunmaması nedeniyle matrahsız KDV beyannamesi verilen dönemler olması gibi) KDV matrah artırımından yararlanılabilmesi için aynı dönemde gelir vergisi matrah artırımı da yapılmış olması zorunludur. Bu durumda, hesaplanan KDV bulunan dönemlerdeki vergiler toplanarak bulunan tutara yukarıda belirtilen oranlar uygulanarak ödenecek vergi hesaplanacaktır. Ancak bu tutar, gelir

vergisi matrah artırımına %18 oranı uygulanmak suretiyle bulunan tutardan küçük olursa büyük olan tutar dikkate alınacaktır.

İlgili yılın bütün KDV beyannamelerinde matrah beyan etmiş olan mükelleflerin ise KDV matrah artırımından yararlanabilmek için gelir vergisinin matrah artırımına başvurma zorunlulukları bulunmamaktadır.

5. Matrah Artırımına İlişkin Ortak Hükümler:

Matrah ve vergi artırımında bulunmak isteyen mükelleflerin en geç 31.05.2023 tarihine kadar ilgili vergi dairesine talepte bulunmaları gerekmektedir.

Yukarıda sayılan vergi türlerinden matrah artırımında bulunulması halinde; o yıla ilişkin olarak o vergi türünden vergi incelemesi ve vergi tarhiyat yapılamayacaktır. Ancak iade taleplerine ilişkin inceleme ve tarhiyatlar bu kapsamda değildir. İade talepleri ile sınırlı olmak üzere vergi incelemesi ve tarhiyat yapılması mümkündür.

Matrah artırımı sonucu ödenmesi gereken vergiler 30 Haziran 2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) peşin ya da talep edilmesi hâlinde ilk taksiti Haziran/2023 ayından başlamak üzere aylık dönemler halinde on iki eşit taksitte ödenebilecektir. Taksitle ödeme tercih edildiğinde toplam tutar 1,09 katsayısı ile çarpılarak ortaya çıkan tutar 6 ya bölünerek taksit tutarı hesaplanacaktır. Peşin ödeme halinde ise ödenecek tutardan %10 indirim yapılır ve katsayı uygulanmaz.

Matrah ve vergi artırımını dolayısıyla mükelleflerce verilen yıllık, muhtasar ve prim hizmet beyannamesi, katma değer vergisi beyannameleri ve diğer beyannameler için 1.000 TL damga vergisi alınır ve bu tutar ilk taksit ödeme süresi içinde ödenir.

12.03.2023 tarihinden önce başlanan vergi incelemelerinde ise inceleme sonucu düzenlenen raporun **21.03.2023** tarihine kadar vergi dairesine intikal edip etmemesi önem arz etmektedir. Matrah artırımında bulunulması halinde 21.03.2023 tarihine kadar vergi dairesine intikal etmemiş olan raporlara istinaden herhangi bir işlem

yapılmaz ve bu raporlar işlemde kaldırılır. Raporun bu tarihten önce vergi dairesine intikal etmesi halinde ise matrah artırımını sonucu ödenecek tutarlar, rapora istinaden ödenecek tutarlardan mahsup edilir ve kalan tutarlar da “inceleme ve tarhiyat safhasındaki borçlara” ilişkin hükümlere göre (Tablo-6) yapılandırılabilir.

Matrah artırımından yararlanılmasına rağmen taksitlerin süresinde ödenmemesi halinde taksit tutarları 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre gecikme zammıyla birlikte tahsil edilir, ancak bu durumda artırım hükümlerinden yararlanılamaz. Bu nedenle matrah artırımında bulunulması halinde taksit tutarlarının süresinde ödenmesi büyük önem arz etmektedir.

Aşağıda sayılan mükellefler matrah artırımını hükümlerinden yararlanamazlar:

213 sayılı Kanununun 359 uncu maddesinin (b) fıkrasında yer alan “defter, kayıt ve belgeleri yok edenler veya defter sayfalarını yok ederek yerine başka yapraklar koyanlar veya hiç yaprak koymayanlar veya belgelerin asıl veya suretlerini tamamen veya kısmen sahte olarak düzenleyenler ile aynı kanunun 359. maddesinin (ç) fıkrasında yer alan fiilleri işleyenler,

Terör suçundan hüküm giyenler,

12.03.2023 tarihi itibarıyla haklarında terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu gerekçesiyle adli makamlar, genel kolluk kuvvetleri veya Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı tarafından yürütülen soruşturma ve kovuşturmalar kapsamında vergi incelemesi yapılması, terörün finansmanı suçu veya aklama suçu kapsamında inceleme ve araştırma yapılması talep edilenler.